

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи
О. Б. Жильцов
2024

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ АУТИЗМУ, СИСТЕМНА ДОПОМОГА ДІТЯМ РАНЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА»

для студентів

спеціальності	016 Спеціальна освіта
освітнього рівня	другого (магістерського)
освітньої програми	016.00.02 Втручання при аутизмі

Київ – 2024

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка	
Код ЄДРПОУ 45307965	
Програма № 3389/24	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
<i>Григорук</i> (підпис)	<i>Григорук</i> (прізвище, ім'я, по-батькові)
«	» 2024

Розробники:

Скрипник Тетяна Вікторівна, доктор психологічних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти;

Таран Оксана Петрівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти;

Викладачі:

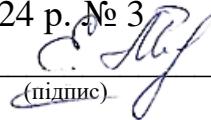
Скрипник Тетяна Вікторівна, доктор психологічних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Таран Оксана Петрівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Протокол від 13.02.2024 р. № 3

Завідувач кафедри _____ (Олена МАРТИНЧУК)

(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми Втручання при аутизмі)

(назва освітньої програми)

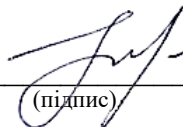
13.02.2024 р.

Керівник освітньої програми _____ (Тетяна СКРИПНИК)

(підпис)

Робочу програму перевірено
2024р.

Заступник директора/декана _____ (Роман ПАВЛЮК)

(підпис)

Пролонговано:

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна	заочна
Наукові підходи до вивчення аутизму, системна допомога дітям раннього та дошкільного віку з розладами аутистичного спектра		
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	6/180	
Курс	1	
Семестр	1/2	
Обсяг кредитів	6	
Обсяг годин, в тому числі:	180	
Аудиторні	48	
Модульний контроль	12	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	90	
Форма семестрового контролю	Екзамен	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формувати у здобувачів освіти: сучасне уявлення про розлади аутистичного спектра (РАС), здатність визначати унікальні особливості розвитку дитини з РАС, її особливі освітні потреби, розробляти індивідуальну стратегію втручання з опорою на сімейно центрований підхід та з оглядом на перспективу розвитку дитини, її активну участі в освітньому процесі та житті суспільства; уміння працювати у форматі командної взаємодії з іншими фахівцями та батьками, здійснювати рефлексію та удосконалювати практику своєї роботи.

Завдання:

- формувати *загальні* компетентності:

ЗК-1 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-2 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК-3 Здатність працювати в команді.

ЗК-4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-5 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК-6 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-7 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

- формувати *фахові* компетентності:

СК-1 Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-2 Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, зокрема з особами з розладами аутистичного спектра.

СК-3 Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів.

СК-4 Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.

СК-5 Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК6. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності, приймати рішення та продовжувати навчання та/або підвищення професійної кваліфікації відповідно до наявних потреб і запитів.

СК-7 Здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

СК-8 Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища.

СК-9 Здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, у тому числі інклюзивного освітнього середовища.

СКУ-11 Здатність до планування та надання системної допомоги особам з аутизмом та їхнім родинам.

3. Результати навчання за дисципліною:

РН-2 Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, створення нових та удосконалення традиційних технологій викладання і супроводження та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

РН-3 Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і стратегії втручання для осіб з особливими освітніми потребами, зокрема з розладами аутистичного спектра, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб.

РН-4 Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку дітей, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рівень освітньої підтримки.

РН-5 Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами, забезпечувати ефективність власних дій.

РН-6 Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.

РН-7 Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.

РН-8 Приймати ефективні рішення з питань спеціальної та інклюзивної освіти, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати їх розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, зокрема, вимоги споживачів; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

РН-9 Вільно спілкуватись усно і письмово українською та іноземною мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

РН-10 Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

РН-12 Організувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища.

РН-13 Розробляти та реалізовувати заходи зі створення безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, забезпечувати його якість та ефективність освітнього процесу з урахуванням особливих освітніх потреб, можливостей та здібностей дітей.

РН-15 Планувати і надавати системну допомогу особам з аутизмом та їхнім родинам.

4. Структура навчальної дисципліни «Наукові підходи до вивчення аутизму, системна допомога дітям раннього та дошкільного віку з розладами аутистичного спектра».

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1.							
РОЗЛАДИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА: ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ ТА ДІАГНОСТИКА							
Модуль 1.							
Теоретико-методичні підходи до вивчення розладів аутистичного спектра							
Тема 1. Особливості розладів аутистичного спектра як виду дизонтогенезу	10	2	2				6
Тема 2. Теорії аутизму	12	2	2				8
Модульний контроль	2						
Разом	24	4	4				14
Модуль 2.							
. Визначення наявності аутизму та методи з науково доведеною ефективністю							
Тема 3. Диференційна діагностика аутизму	12	2	2				8
Тема 4. Методи з науково доведеною ефективністю для осіб з аутизмом	12	2	2				8
Модульний контроль	2						
Разом	26	4	4				16
Семестровий контроль	10						
Разом за змістовий модуль	60	8	8				30
Змістовий модуль 2.							
СИСТЕМНА ДОПОМОГА ДІТЯМ РАНЬОГО Й ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ							
З АУТИЗМОМ							
Модуль 3. Особливості розвитку дітей раннього та дошкільного віку з аутизмом та головні ідеї у наданні їм підтримки й допомоги							
Тема 5. Психофізіологічні та психологічні особливості дітей раннього та дошкільного віку з аутизмом	10	2	2				6
Тема 6. Служба раннього втручання у контексті допомоги родинам дітей з аутизмом та їхньої підтримки дітей дошкільного віком з аутизмом	10	2	2				6
Модульний контроль	2						
Разом	22	4	4				12

Модуль 4. Організаційно-методичне забезпечення професійної підтримки родинам дітей раннього віку з аутизмом							
Тема 7. Денверська модель раннього втручання у контексті підтримки дітей з РАС	12	2		2			8
Тема 8. Огляд методів, що знайшли визнання на міжнародному рівні, для дітей раннього віку з РАС	12	2	2				8
Модульний контроль	2						
Разом	26	4	2	2			16
Модуль 5. Головні напрями та методи впливу на різні сфери розвитку дітей раннього й дошкільного віку з аутизмом							
Тема 9. Психолого-педагогічний вплив на становлення психомоторної сфери дітей раннього і дошкільного віку з РАС	12	2		2			8
Тема 10. Особливості формування соціально-емоційної сфери у дітей з РАС	12	2		2			8
Тема 11. Шляхи розвитку комунікативно-мовленнєвої сфери у дітей з РАС	12	2		2			8
Тема 12. Становлення соціально-побутових навичок у дітей з РАС	14	2	2				8
Модульний контроль	4						
Разом	52	8	2	6			32
Семестровий контроль	20						
Разом за змістовий модуль 2	120	16	8	8			60
Усього за дисципліну	180	24	16	8			90

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль. 1.

РОЗЛАДИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА: ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ ТА ДІАГНОСТИКА

Модуль 1.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ РОЗЛАДІВ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА

Тема 1. Особливості розладів аутистичного спектра як виду дизонтогенезу

Трансформація уявлень про сутність аутизму: від психіатричного діагнозу до соціальної моделі. Історія зміни термінів: від «синдрому раннього дитячого аутизму» (набір симптомів; обмеженість за віком, підвиди) до «розладів аутистичного спектра» (первазивне порушення розвитку, що має неврологічну природу і триває протягом життя особи). Заміна термінів як чинник змін перспективи життєдіяльності осіб з аутизмом. Теорії аутизму та чинники порушень розвитку. Коморбідність за аутизму. Особливості аутистичних проявів: стан розвитку, вікова диференціація. Головні орієнтири у контексті системної допомоги дітям з аутизмом та їхнім родинам.

Ключові слова: розлади аутистичного спектра, аутистичні прояви, коморбідність, системна допомога.

Рекомендована основна література [1; 3; 5]

Рекомендована додаткова література [7; 8; 9; 11; 14]

Тема 2. Теорії аутизму

Спростування уявлення про аутизм як «ранню шизофренію». Теорії аутизму та чинники порушень розвитку. Особливості уявлень про природу аутизму – теорія розуму, генна теорія, теорії: слабого центрального зв'язку, «екстремального чоловічого мозку»,

передбачуваного кодування, подвійної емпатії, гіперсистематизації та ін. Заміна термінів як чинник змін перспективи життєдіяльності осіб з аутизмом.

Ключові слова: природа аутизму, гіперсистематизація, теорія розуму, подвійна емпатія, передбачуване кодування.

Рекомендована основна література [1; 3; 5]

Рекомендована додаткова література [7; 8; 9; 11]

Модуль 2.

. ВИЗНАЧЕННЯ НАЯВНОСТІ АУТИЗМУ ТА МЕТОДИ З НАУКОВО ДОВЕДЕНОЮ ЕФЕКТИВНІСТЮ

Тема 3 Диференційна діагностика аутизму

Диференціальна діагностика у контексті встановлення діагнозу та ступеню вираженості порушення розвитку. Порядок встановлення діагнозу «РАС». Особливості здійснення діагностичних процедур за методиками ADOS та C.A.R.S. Подібність аутистичних проявів до характеристик дітей, які мають: затримку психофізичного розвитку (складнощі навчальної діяльності), СДУГ, сенсорну / моторну / сенсо-моторну) алалію, глухоту, психологічні травми.

Ключові слова: диференціальна діагностика, синдром дефіциту уваги та гіперактивності (СДУГ), алалія, складнощі навчальної діяльності.

Рекомендована основна література [1; 3; 5]

Додаткова література [3; 4; 7; 8; 12]

Тема 4. Методи з науково доведеною ефективністю для осіб з аутизмом

Загальні відомості про орієнтир на методи з науково доведеною ефективністю (*Evidence Based Practices, EBP*), відібрані, проаналізовані та системно представлені у межах діяльності таких установ США, як: Національний центр професійного розвитку з питань аутизму та Проект національних стандартів. Методи комплексного втручання. Критерії відбору методів з науково доведеною ефективністю. Керівництво до дій щодо використання ЕБР.

Ключові слова: методів з науково доведеною ефективністю (ЕБР), комплексне втручання, частково доведена ефективність, розлади аутистичного спектра.

Рекомендована основна література [1; 3; 5]

Додаткова література [3; 4; 7; 8; 12]

Змістовий модуль 2.

СИСТЕМНА ДОПОМОГА ДІТЯМ РАНЬОГО Й ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З АУТИЗМОМ

МОДУЛЬ 3. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ РАНЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З АУТИЗМОМ ТА ГОЛОВНІ ІДЕЇ У НАДАННІ ЇМ ПІДТРИМКИ Й ДОПОМОГИ

Тема 5. Психофізіологічні та психологічні особливості дітей раннього та дошкільного віку з аутизмом

Наслідки порушень фізіологічних основ психологічних процесів за аутизму. Особливості та алгоритм дослідження аутизму у дітей раннього віку (міжнародний досвід). Різновиди переліку ознак РАС у дітей раннього віку у різних країнах. Дві групи діагностичних критеріїв аутизму. Перші ознаки аутизму у дітей раннього віку. Скринінгові процедури для виявлення підозри на розлади аутистичного спектра (CHAT, M-CHAT-R, CASD, SCQ, ADI-R та ін.). Специфіка психологічних проявів дітей дошкільного віку з аутизмом.

Ключові слова: діагностичні критерії, діагностичний інструментарій, скринінг, рання діагностика.

Рекомендована основна література [1; 3; 5]

Рекомендована додаткова література [2; 3; 4; 5; 7; 8; 9; 10; 15]

Тема 6. Служба раннього втручання у контексті допомоги родинам дітей з аутизмом та їхньої підтримки дітей

Раннє втручання як міждисциплінарна сімейноцентрована система допомоги дітям раннього віку (від народження до 3–4-х років із порушеннями розвитку та дітям груп біологічного й соціального ризику, що спрямована на покращення розвитку дитини та підвищення якості життя родини. Комплекс освітніх, терапевтичних і медичних послуг для родин із дітьми раннього віку, які мають порушення в розвитку або ризик розвитку порушення. Професійний стандарт „Фахівець із раннього втручання”.

Ключові слова: раннє втручання, сімейноцентрованість, ранній вік, служба раннього втручання, нейропластичність мозку, якість життя родини.

Рекомендована основна література [1; 3; 5]

Рекомендована додаткова література [2; 3; 4; 5; 7; 8; 9; 15]

Модуль 4. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ НАДАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДТРИМКИ РОДИНАМ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ З АУТИЗМОМ

Тема 7. Денверська модель раннього втручання у контексті підтримки дітей з РАС

Денверська модель як комплексний підхід серед методів з науково доведеною ефективністю для осіб з аутизмом. Спрямованість на раннє поведінкове втручання для дітей 12 до 48 місяців з аутизмом. Особливості системи терапевтичних процедур, що використовуються для реалізації очікуваних результатів. Склад команди фахівців та їхня взаємодія з батьками дітей з РАС. Варіанти формату проведення групових та індивідуальних занять в різних умовах (амбулаторія, вдома та ін.). Структурні складники Денверської моделі: натуралістичне застосування поведінкової аналітичної стратегії; орієнтація на типовий онтогенез; справжня й всебічна участь батьків та ін.

Ключові слова: раннє втручання, модель раннього втручання, ранній вік, аутизм, поведінкові стратегії.

Рекомендована основна література [1; 3; 5]

Рекомендована додаткова література [2; 3; 4; 5; 7; 8; 9; 13]

Тема 8. Огляд методів, що знайшли визнання на міжнародному рівні, для дітей раннього віку з РАС

Поширені в зарубіжних практиках підходи за межами методів з науково-доведеною ефективністю; ефективність впливу як чинник популярності. Соціальна навчальна програма та модель розвитку «Son-Rise». Особливості методу «MIFNE» як реципрокної ігрової терапії (Reciprocal Play Therapy, RPT) з опорою на принцип родиноцентризму. Формування емоційної взаємодії дитини з навколишніми людьми за методикою «Floortime» (Stanley Greenspan), що базується на концепції DIR (Developmental, Individual difference, Relationship-based); формування емоційно-соціальних навичок дітей з РАС за шістьма «базовими рівнями».

Ключові слова: «Son-Rise», «MIFNE», «Floortime», концепція DIR, реципрокна ігрова терапія.

Рекомендована основна література [1; 3; 5]

Рекомендована додаткова література [2; 3; 4; 5; 7; 8; 9]

Модуль 5.

ГОЛОВНІ НАПРЯМИ ТА МЕТОДИ ВПЛИВУ НА РІЗНІ СФЕРИ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ РАНЬОГО Й ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З АУТИЗМОМ

Тема 9. Психолого-педагогічний вплив на становлення психомоторної сфери дітей з РАС

Базові психомоторні функції як підґрунтя фізичних й психологічних якостей дитини з РАС, а також її майбутньої освітньої діяльності. Особливості розвитку психомоторної сфери у дітей з РАС. Головні завдання психомоторного розвитку дітей раннього й дошкільного віку з РАС. Стратегії психолого-педагогічного впливу на формування психомоторної сфери. Прийоми, вправи, інструменти та засоби практичної

роботи на кожному етапі психомоторного розвитку дітей з РАС.

Ключові слова: психомоторна сфера, тонічна регуляція, рівновага, пропріоцептивна система, вестибулярний апарат, нормалізація стану, психомоторний розвиток.

Рекомендована основна література [2; 4]

Рекомендована додаткова література [2; 4; 6; 7; 9; 12]

Тема 10. Особливості формування соціально-емоційної сфери у дітей з РАС

Стійкий дефіцит соціального розвитку як «ядерне порушення» за аутизму. Умови соціально-емоційного розвитку дітей раннього й дошкільного віку з РАС. Очікувані результати внаслідок втручання у напрямі соціально-емоційного розвитку дітей з аутизмом. Методичне забезпечення процесу становлення соціально-емоційної сфери у дітей з РАС. Вимоги до учасників міждисциплінарної команди супроводу щодо розвитку соціальних якостей у дитини з РАС

Ключові слова: соціально-емоційна сфера, соціально-емоційний розвиток, соціальні якості, соціальна перцепція, емоційна саморегуляція.

Рекомендована основна література [2; 4; 5]

Рекомендована додаткова література [2; 4; 5; 6; 7; 9; 12; 14]

Тема 11. Шляхи розвитку комунікативно-мовленнєвої сфери

Особливості комунікативно-мовленнєвого розвитку дітей з РАС. Першочерговість становлення комунікативних якостей у дітей з аутизмом. Шляхи активізації вербальної та невербальної комунікації. Призначення альтернативної та допоміжної комунікації.

Ключові слова: комунікативно-мовленнєва сфера, комунікативні якості, невербальна комунікація, альтернативна та допоміжна комунікація.

Рекомендована основна література [2; 4; 5]

Рекомендована додаткова література [2; 4; 5; 6; 7; 9; 11; 12]

Тема 12. Становлення соціально-побутових навичок у дітей з РАС

Труднощі формування соціально-побутових навичок у дітей з РАС. Навчання дітей з РАС алгоритму оволодіння навичками самообслуговування. Орієнтовні етапи формування певних навичок з використанням фізичної допомоги дорослого. завдання та зміст стратегій втручання щодо формування у дітей з РАС соціально-побутових навичок згідно з п'ятьма рівнями навчання. Процес набуття самостійності у побутових ситуаціях.

Ключові слова: соціально-побутові навички, самообслуговування, самостійність, алгоритм формування навичок.

Рекомендована основна література [2; 4]

Рекомендована додаткова література [2; 4; 5; 6; 7; 9; 12]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни «Наукові підходи до вивчення аутизму, системна допомога дітям раннього та дошкільного віку з розладами аутистичного спектра».

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2	2	2	4	4
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20	2	20	1	10	1	10
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-	-	-	1	1	3	3
Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-	-	-	1	10	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10	2	10	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом	-		59	-	59	-	59	-	59	-	93
Максимальна кількість балів: 329											
Розрахунок коефіцієнта: $k=329/60=5,5$											

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Змістовний модуль 1.

РОЗЛАДИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА: ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ ТА ДІАГНОСТИКА

Модуль 1.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ РОЗЛАДІВ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА

Тема 1. Особливості розладів аутистичного спектра як виду дизонтогенезу.

Завдання: Перегляньте відео – <https://www.youtube.com/watch?v=y4vurv9usYA&t=8s>

Опишіть свої враження від проявів автора цього виступу (Ethan Lisi): чи побачили Ви щось особливе, незвичне.

Складіть перелік ідей, які хоче донести до глядачів Ethan Lisi.

Напишіть свій висновок – як отримана інформація має вплинути на ставлення фахівців до осіб з аутизмом?

Форма подання: структурований текст.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Грунтовно і творчо розкрито тему.	Достатньо повно розкрито тему.	Не достатньо розкрито тему.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Складання переліку ідей	Студент/ка складає перелік ідей, дотримуючись логіки і послідовності	Студент/ка складає певний перелік ідей, частково дотримуючись логіки і послідовності	Студент/ка називає декілька ідей, недостатньо дотримуючись логіки і послідовності	Студент/ка має труднощі з пошуку ідей у виступі

<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 24 години від зазначеного часу.	
<i>Бали</i>	1	0,5	0	

Тема 2. Теорії аутизму

Завдання:

Проаналізуйте Тест Саллі-Енн, прослухавши інформацію за відео та з використанням додаткових джерел. Тест Саллі-Енн для перевірки навичок розуміння людей

<https://www.youtube.com/watch?v=6YJzank32Eo>

Підберіть декілька теорій аутизму, які виявляються при виконанні особами з РАС цього тесту, а також розкривають особливості їхнього сприймання. Зробіть висновок, що стосується того, як педагогам і батькам варто враховувати.

Форма подання: структурований текст.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Ниже стандартів
Розкриття теми	Ґрунтовно і творчо розкрито тему.	Достатньо повно розкрито тему.	Не достатньо розкрито тему.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Складання переліку ідей	Студент/ка складає перелік ідей, дотримуючись логіки і послідовності	Студент/ка складає певний перелік ідей, частково дотримуючись логіки і послідовності	Студент/ка називає декілька ідей, недостатньо дотримуючись логіки і послідовності	Студент/ка має труднощі з пошуку ідей у виступі
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 24 години від зазначеного часу.	
<i>Бали</i>	1	0,5	0	

Модуль. 2.

ВИЗНАЧЕННЯ НАЯВНОСТІ АУТИЗМУ ТА МЕТОДИ З НАУКОВО ДОВЕДЕНОЮ ЕФЕКТИВНІСТЮ

Тема 3. Диференційна діагностика аутизму

Завдання: проаналізуйте методики ADOS (ADOS-2) та C.A.R.S. для постановки діагнозу «Розлади аутистичного спектра» та ступеню його вираженості, а також алгоритм їх проведення. Визначте 6 умов, за яких можна здійснити ефективну діагностичну процедуру. Обґрунтуйте свою думку.

Форма подання: подати у вигляді презентації (8-9 слайдів).

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75 бала)	Наближення до стандартів (0,5 бала)	Ниже стандартів (0 балів)
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному

	порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	прослідкувати авторський хід думок.	відволікає читача та робить трохи заплутаною розуміння презентації.	або нелогічному порядку, що відволікає читача та утруднює розуміння презентації.
Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо розуміє обране питання.
Обов'язкові елементи	Презентація включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі обов'язкові елементи з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обґрунтовані.	Відсутні декілька обов'язкових елементів.
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація є досить привабливою, хоча може бути дещо неохайною.	Презентація оформлена без дотримання вимог.
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

Тема 4. Методи з науково доведеною ефективністю для осіб з аутизмом

Завдання:

Перекладіть українською зі Звіту про методи з науково-доведеною ефективністю (EBP, 2020) с.42 та методи з частково доведеною ефективністю (с.44) згрупуйте їх за визначеними Вами принципами. <https://cidd.unc.edu/Registry/news/docs/EBPReport2020.pdf>

Форма подання: подати у вигляді презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75 бала)	Наближення до стандартів (0,5 бала)	Нижче стандартів (0 балів)
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить трохи заплутаною розуміння презентації.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та утруднює розуміння презентації.
Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо розуміє обране питання.
Обов'язкові елементи	Презентація включає всі обов'язкові елементи та додаткову	Презентація включає всі обов'язкові елементи з посиланнями на	Презентація включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обґрунтовані.	Відсутні декілька обов'язкових елементів.

	інформацію з посиланнями на опрацьовану літературу.	опрацьовану літературу.		
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація є досить привабливою, хоча може бути дещо неохайною.	Презентація оформлена без дотримання вимог.
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

**Змістовий модуль 2.
СИСТЕМНА ДОПОМОГА ДІТЯМ РАНЬОГО Й ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ
З АУТИЗМОМ**

Модуль 3.

**ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ РАНЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З АУТИЗМОМ
ТА ГОЛОВНІ ІДЕЇ У НАДАННІ ЇМ ПІДТРИМКИ Й ДОПОМОГИ**

Тема 5. Психофізіологічні та психологічні особливості дітей раннього та дошкільного віку з аутизмом

Завдання: На основі аналізу рекомендованої літератури згрупувати ознаки за певними параметрами 3-4 (визначити самостійно) і запропонувати власну класифікацію ранніх характеристик аутизму. Вкажіть використані джерела.

Методичні рекомендації

1. Опрацювати рекомендовані джерела.
2. Запропонувати власну класифікацію ранніх характеристик аутизму.
3. Згрупувати ознаки за певними параметрами (3-4 параметра, визначити самостійно). Обґрунтувати відповідь.
4. Надіслати у форматі структурованого опису.

Форма подання: у вигляді структурованого опису, есе.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75 бала)	Наближення до стандартів (0,5 бала)	Нижче стандартів (0 балів)
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, але не ретельно підібрана.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
Позиція автора	Виклад позиції дає чітке та зрозуміле висловлювання позиції автора щодо теми опису.	Виклад дає чітке розуміння позиції автора даної теми.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції автора.	Виклад позиції автора відсутній.
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить опис трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить опис дуже заплутаним.

Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати матеріал.	Студент/ка точно резюмує більшу частину матеріалу, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення матеріалу.
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

Тема 6. Служба раннього втручання у контексті допомоги родинам дітей з аутизмом та їхньої підтримки дітей дошкільного віком з аутизмом

Раннє втручання як міждисциплінарна сімейноцентрована система допомоги дітям раннього віку із порушеннями розвитку та дітям груп біологічного й соціального ризику, спрямована на покращення розвитку дитини та підвищення якості життя родини.

Завдання:

Критично проаналізувати «Методичні рекомендації щодо впровадження практики надання послуги раннього втручання для забезпечення розвитку дитини, збереження її здоров'я та життя» (Міністерство соц.політики, 2021 р.). URL: <https://www.msp.gov.ua/documents/5948.html?PrintVersion>. Визначити 4-5 продуктивних ідей, що уможливають, на Ваш погляд, компетентне й відповідальне ставлення до впровадження підтримки дітей раннього віку та їхніх родин, а також 4-5 відповідних ризиків (про які не зазначено у документі), через які реалізація цих ідей може бути надзвичайно ускладненою.

Форма подання: подати у вигляді таблиці.

№	Продуктивна ідея	Ризики
1		
...		

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75 бала)	Наближення до стандартів (0,5 бала)	Нижче стандартів (0 балів)
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
Розкриття теми	Творчо розкрито тему та викладено основні моменти.	Розкрито тему та викладено основні моменти.	Викладено деякі моменти.	Не розкрито тему.
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми та таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

Модуль 4.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДТРИМКИ РОДИНАМ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ З АУТИЗМОМ

Тема 7. Денверська модель раннього втручання у контексті підтримки дітей з РАС

Завдання:

Уважно прочитайте статтю про натуралістичну природу терапії у межах Денверської моделі.

<https://nus.org.ua/articles/denverska-model-rannogo-vtruchannya-17-pryntsypiv-yak-pratsyuvaty/>

Виконайте дві частини завдання: 1) Вибудуйте в ієрархії запропоновані принципи підходу до допомоги дітям раннього віку та їхнім батькам; 2) Розкрийте зміст принципу «Упевнитися, що завдання включені до завдань розвитку дитини, що вона це може і що вона це сприйняла», прокоментуйте наданий у статті приклад, а також представте власну конкретизації цього принципу.

Форма подання: структурований текст.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття завдання	Ґрунтовно і творчо розкрито завдання	Достатньо повно розкрито завдання	Не достатньо розкрито завдання	Не розкрито завдання
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Складання переліку ідей	Студент/ка складає ієрархію, вичерпно коментує та конкретизує наведений принцип	Студент/ка складає ієрархію, достатньо повно коментує та конкретизує наведений принцип	Студент/ка складає ієрархію, недостатньо повно коментує та конкретизує наведений принцип	Студент/ка не дотримується вимог виконання завдання
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 24 години від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1		0,5	0

Тема 8. Огляд методів, що знайшли визнання на міжнародному рівні, для дітей раннього віку з РАС

Завдання:

Розробіть схему, ментальну карту присвячену одному з популярних методів втручання для дітей раннього віку з аутизмом: «Floortime», «Mifne», «Son-Rise», тощо. У схемі, ментальній карті визначити складові, етапи методу, їх зміст та особливості. Обґрунтувати розроблену схему, ментальну карту. Використовуйте для створення онлайн-редактор [Genially](https://view.genial.ly/6037f746658af60d10226d04/interactive-content-servily-genially) про додаток <https://view.genial.ly/6037f746658af60d10226d04/interactive-content-servily-genially>.

Форма подання: подати у вигляді схеми, ментальної карти.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми або декілька фактів не містять посилання на джерело.

	посилання на джерело.	посилання на джерело.		
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не описані або більшість не має достатньої деталізації.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми та таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Якість джерел	Студент/ка самостійно знаходить іноземні (англомовні) та вітчизняні надійні, цікаві джерела інформації для кожної своєї ідеї чи кожного питання.	Студент/ка самостійно знаходить вітчизняні надійні джерела інформації для кожного своєї ідеї чи кожного питання.	Студент/ка, за допомогою інших, знаходить принаймні 2 надійних джерела інформації для кожної своєї ідеї чи кожного питання.	Студент/ка, зі значною допомогою інших, знаходять щонайменше 2 надійних джерела інформації для кожної своєї ідеї чи кожного питання.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Всього	5 балів			

Модуль 5.

ГОЛОВНІ НАПРЯМИ ТА МЕТОДИ ВПЛИВУ НА РІЗНІ СФЕРИ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ РАНЬОГО Й ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З АУТИЗМОМ

Тема 9. Психолого-педагогічний вплив на становлення психомоторної сфери дітей з РАС

Завдання: Проаналізуйте відео, зважаючи на психомоторні прояви дитини <https://www.youtube.com/watch?v=eVP9wN1Fqj8> Визначте характеристики психомоторного розвитку та упорядкуйте їх за 3-4 групами. Роботу подайте як структуровану інформацію про особливості психомоторного розвитку дітей з РАС.

Форма подання: у вигляді структурованого опису, есе.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75 бала)	Наближення до стандартів (0,5 бала)	Ниже стандартів (0 балів)
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, але не ретельно підібрана.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
Позиція автора	Виклад позиції дає чітке та зрозуміле висловлювання позиції автора щодо теми опису.	Виклад дає чітке розуміння позиції автора з даної теми.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції автора.	Виклад позиції автора відсутній.
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження	Аргументи надаються у досить логічному	Деякі деталі та аргументи подано	Багато деталей або аргументів

	думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить опис трохи заплутаним.	наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить опис дуже заплутаним.
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати матеріал.	Студент/ка точно резюмує більшу частину матеріалу, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення матеріалу.
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

Тема 10. Особливості формування соціально-емоційної сфери у дітей з аутизмом

Завдання: Запропонуйте 5 позитивних впливів, які здійснюють (під керівництвом експерта) однолітки дитини з РАС та її батьки з опорою на методи з науково доведеною ефективністю соціальної спрямованості. Конкретизуйте зміст цих впливів.

Форма подання: у вигляді структурованого опису, есе.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75 бала)	Наближення до стандартів (0,5 бала)	Нижче стандартів (0 балів)
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, але не ретельно підібрана.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
Позиція автора	Виклад позиції дає чітке та зрозуміле висловлювання позиції автора щодо теми опису.	Виклад дає чітке розуміння позиції автора з даної теми.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції автора.	Виклад позиції автора відсутній.
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить опис трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить опис дуже заплутаним.
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати матеріал.	Студент/ка точно резюмує більшу частину матеріалу, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення матеріалу.
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

Тема 11. Шляхи розвитку комунікативно-мовленнєвої сфери у дітей з аутизмом

Завдання: систематизуйте ті засоби альтернативної комунікації (АК), які доречно використовувати фахівцям закладу освіти. Запропонуйте рекомендацій щодо ефективного застосування елементів АК у роботі фахівців з дітьми з РАС.

Форма подання: у вигляді структурованого опису, есе.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75 бала)	Наближення до стандартів (0,5 бала)	Нижче стандартів (0 балів)
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, представленої в матеріалах, чітка, але не ретельно підібрана.	Інформація має кілька неточностей АБО не є чіткою.
Позиція автора	Виклад позиції дає чітке та зрозуміле висловлювання позиції автора щодо теми опису.	Виклад дає чітке розуміння позиції автора з даної теми.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції автора.	Виклад позиції автора відсутній.
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить опис трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить опис дуже заплутаним.
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати матеріал.	Студент/ка точно резюмує більшу частину матеріалу, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення матеріалу.
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

Тема 12. Становлення соціально-побутових навичок у дітей з РАС

Завдання: за матеріалами «Комплексної програми розвитку дітей дошкільного віку з аутизмом «Розквіт» складіть перелік шести необхідних для дітей соціально-побутових навичок і підберіть відповідні методи, підходи й засоби для їх формування.

№	Соціально-побутові навички	Методи, підходи та засоби їх формування
1		
2		

Форма подання: у вигляді таблиці.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт (1 бал)	Відповідає стандартам (0,75 бала)	Наближення до стандартів (0,5 бала)	Нижче стандартів (0 балів)
---------------------	------------------------	-----------------------------------	-------------------------------------	----------------------------

Актуальність наповнення	Уся інформація пов'язана з темою та полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація пов'язана з темою, і більшість полегшує її розуміння. Уся інформація має посилання на джерело.	Уся інформація стосується теми. Більшість інформації має посилання на джерело.	Уся інформація не стосується теми АБО декілька фактів не містять посилання на джерело.
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
Розкриття теми	Творчо розкрито тему та викладено основні моменти.	Розкрито тему та викладено основні моменти.	Викладено деякі моменти.	Не розкрито тему.
Дані	Професійний вигляд та точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне представлення даних у таблицях та/або схемах. Дані маркуються та мають заголовки.	Точне подання даних у письмовій формі, але схеми та таблиці не представлені.	Дані не відображаються АБО є неточними.
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж 12 годин від зазначеного часу.
Всього	5 балів			

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

№ МКР	Форма проведення	Критерії оцінювання	Кількість балів
МКР 1	Тестування «Теоретико-методичні підходи до вивчення розладів аутистичного спектра» (25 тестових завдань)	Правильні відповіді на тестові завдання	25
МКР 2	Тестування «Визначення наявності аутизму та методи з науково доведеною ефективністю» (25 тестових завдань)	Правильні відповіді на тестові завдання	25
МКР 3	Тестування «Особливості розвитку дітей раннього та дошкільного віку з аутизмом та головні ідеї у наданні їм підтримки й допомоги» (25 тестових завдань)	Правильні відповіді на тестові завдання	25
МКР 4	Тестування «Організаційно-методичне забезпечення професійної підтримки родинам дітей раннього віку з аутизмом» (25 тестових завдань)	Правильні відповіді на тестові завдання	25
МКР 5	Тестування «Головні напрями та методи впливу на різні сфери розвитку дітей раннього й дошкільного віку з аутизмом» (25 тестових завдань)	Правильні відповіді на тестові завдання	25

6.4. Форма проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Форма проведення – письмова: тестові питання закритої та відкритої форми в системі електронного навчання Київського університету імені Бориса Грінченка (в ЕНК «Наукові підходи до вивчення аутизму, системна допомога дітям раннього та дошкільного віку з розладами аутистичного спектра»)

Типи питань

1. 10 закритих тестових питань теоретичного рівня – правильна відповідь на кожне питання оцінюється в 1 бал. Максимум 10 балів за правильну відповідь на кожне питання.
2. 5 закритих тестових питань аналітичного рівня – правильна відповідь на кожне питання оцінюється в 3 бали. Максимум 15 балів за правильну відповідь на кожне питання.
3. 3 відкриті тестові питання, що передбачають вирішення практичного завдання – правильна відповідь на кожне питання оцінюється в 5 балів. Максимум 15 балів за правильну відповідь на кожне питання.

Критерії оцінювання:

Питання першого типу.

У відповіді студента оцінюється правильність відповіді.

Питання другого типу.

У відповіді студента оцінюється вміння критично мислити та здійснювати аналіз проблеми.

Питання третього типу.

У відповіді студента оцінюється орієнтація на знання з курсу (2 бали), обґрунтованість відповіді з опорою на теоретичні знання курсу (2 бали) та творчий підхід до розв'язання завдання (1 бал).

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

Питання репродуктивного характеру:

1. Розкрийте суть трансформації уявлень про аутизм: зміна термінів та розуміння особливостей цього порушення розвитку.
2. Які спільні та відмінні характеристики дітей з аутизмом було надано засновниками науки про аутизм Л. Канером та Г. Аспергером?
3. Подайте змістовний перелік ознак РАС у дітей раннього віку.
4. Подайте визначення, чим високофункційні особи з аутизмом вирізняються від низькофункційних; конкретизуйте це у прикладах.
5. Дайте загальну характеристику діагностичних методик для встановлення діагнозу РАС.
6. Представте систему методів з науково доведеною ефективністю для осіб з РАС.
7. Розкрийте основи та зміст підходу з науково доведеною ефективністю TEACCH.
8. Напишіть вичерпне визначення аутизму як особливого виду дизонтогенезу.
9. Деталізуйте таку характеристику РАС, як стереотипії, а також розкрийте функції цих стереотипій для осіб з РАС.
10. Деталізуйте таку характеристику РАС, як нерівномірність розвитку. У яких сферах розвитку дітей з РАС виявляється ця нерівномірність.
11. Дайте відповідь на питання: у чому новизна підходу щодо аутизму сучасного класифікатора хвороб (DSM-V) на відміну від застарілих (DSM-IV та МКБ-10).
12. У чому принципова відмінність підходу «Міжнародний класифікатор функціонування» від традиційних підходів до підтримки осіб з особливими освітніми потребами.
13. Розкрийте зміст виразу «Стійкий дефіцит соціальної комунікації та соціальної взаємодії» (у контексті аутизму).
14. Розкрийте зміст думки про те, що розлади аутистичного спектра не залежать від рівня інтелектуального розвитку; відповідь обґрунтуйте.
15. Дайте характеристику скринінгової методики CHAT.
16. Напишіть про особливості диференційних методик для осіб з РАС.
17. Представте порядок встановлення діагнозу «РАС».

18. Розкрийте особливості розвитку психомоторної сфери у дітей з РАС.
19. Надайте перелік спільних дій фахівців та батьків щодо визначення стану розвитку дитини з РАС та формулювання актуальних цілей їхнього навчання і розвитку.
20. Надайте перелік спільних дій фахівців та батьків щодо розроблення ІПР для дитини з РАС.
21. Надайте перелік спільних дій фахівців та батьків щодо здійснення супроводу дитини з РАС у закладі освіти.
22. Надайте перелік спільних дій фахівців та батьків щодо проведення моніторингу динаміки розвитку дитини з РАС.
23. Розкрийте особливості розвитку соціально-емоційної сфери у дітей з РАС.
24. Розкрийте особливості розвитку комунікативно-мовленнєвої сфери у дітей з РАС.
25. Представте підходи до вибудовування співпраці фахівців з батьками аутичних дітей.
26. Представте шляхи активізації вербальної та невербальної комунікації.
27. Розкрийте умови соціально-емоційного розвитку дітей раннього й дошкільного віку з РАС.
28. Сформулюйте вимоги до учасників міждисциплінарної команди супроводу щодо розвитку соціальних якостей у дитини з РАС.
29. Сформулюйте головні завдання психомоторного розвитку дітей раннього й дошкільного віку з РАС.
30. Представте 3-4 теорії аутизму, а також уявлення про чинники порушень розвитку при аутизмі.

Питання аналітичного характеру:

1. Розробіть алгоритм впровадження системної допомоги дітям з РАС та їхнім родинам з опорою на міжнародні орієнтири.
2. Доведіть, що назва «розлади аутистичного спектра» є більш сучасною й доречною, аніж попередні терміни «синдром аутизму» або «ранній дитячий аутизм».
3. Представте, як у новому класифікаторі порушень розвитку DSM V втілено наукові дослідження щодо РАС, порівнявши його з попереднім переліком діагностичних критеріїв аутизму.
4. Представте двосторонній процес налагодження продуктивної взаємодії між фахівцями і батьками, що відображає послідовні кроки організованої ними допомоги дитині з аутизмом.
5. Вибудуйте ієрархію найнеобхідніших заходів для дитини з РАС у контексті послідовної допомоги для неї. Обґрунтуйте свою думку.
6. Представте порівняльний аналіз аутизму як порушення розвитку та подібних до нього порушень (3-4 приклади).
7. Обґрунтуйте, чому в дітей з аутизмом є складнощі у розвитку мовлення, спираючись на особливості їхньої психічної організації.
8. Поясніть, що означає фраза про РАС «наскрізне порушення розвитку». Дайте розгорнуту відповідь з деталізацією.
9. Поясніть, чому важливо підкреслювати, що аутизм має неврологічну (а не психіатричну) природу.
10. Поясніть, що треба сформулювати у дитини з РАС для того, щоб вона могла виявляти стійкість уваги?
11. Поясніть причини того, що змінилося уявлення про аутизм, що знайшло втілення у новому класифікаторі хвороб (DSM-V). Які нові орієнтири надає це нове уявлення про аутизм щодо організації допомоги дітям з РАС.
12. Поясніть, що треба вміти дитині з РАС для того, щоб вона була здатна витримувати сидіти за партою тривалий час?
13. Серед ранніх ознак розладів аутистичного спектра ретельно прокоментуйте ті, які заслуговують на особливу увагу. Обґрунтуйте свою відповідь.
14. Зробіть порівняльну характеристику осіб з шизофренією та осіб з РАС, у якій треба подати принципово різні їхні прояви. Обґрунтуйте важливість уміння розбиратися у цих відмінностях.
15. Наведіть 5 переваг того, що фахівці та батьки дітей з РАС мають працювати у режимі командного супроводу.

16. Як Ви розумієте вираз «якість життя». Поясніть, чому саме треба приділити найбільшу увагу для того, щоб якість життя дитини з аутизмом підвищилася?
17. Зробіть перелік необхідних складників стратегії втручання для допомоги дітям з аутизмом.
18. Поясніть, що треба вміти дитині з РАС для того, щоб вона була здатна витримувати емоційне та фізичне навантаження у закладі освіти?
19. Поясніть, яка особливість розвитку осіб з аутизмом зумовлює їхній успіх в оволодінні електронікою? Як педагоги мають організовувати ефективні заняття з аутичними дітьми з опорою на ці їхні особливості розвитку?
20. Дайте відповідь на питання: чим можна пояснити успіх осіб з аутизмом у таких видах діяльності, як малювання, математика, музичне мистецтво, наукові дослідження?
21. Доведіть, що у моделі системної допомоги дітям з аутизмом однаково цінними є як зовнішні, так і внутрішні ресурси.
22. Обґрунтуйте, чому важливо здійснювати роботу з нормалізації психофізіологічного стану дитини з РАС задля її подальшого навчання і розвитку. Конкретизуйте, що саме має бути на цьому етапі у центрі уваги фахівців та батьків.
23. Дайте відповідь на питання: які спеціальні уміння має мати команда супроводу дітей з аутизмом на відміну від команд супроводу дітей з іншими особливими освітніми потребам?
24. Дайте відповідь на питання: Які першочергові дії треба зробити команді супроводу для позитивних зрушень дітей з РАС у плані соціальної адаптації?
25. Дайте відповідь на питання: яким напрямом розвитку у плані підготовки дітей з аутизмом до інклюзивного навчання треба надати перевагу?
26. Сформулюйте поради учасникам команди супроводу дитини з РАС щодо того, яким чином варто застосовувати для її розвитку стратегії емоційної саморегуляції.
27. Дайте пояснення, чому серед методів з науково доведеною ефективністю для осіб з аутизмом найбільшу частку мають методи поведінкового напрямку?
28. Сформулюйте алгоритм проведення першої зустрічі з сім'єю дитини з аутизмом.
29. Доведіть, що розуміння аутизму з ракурсу різних підходів (поведінкового, біологічного і когнітивного) може сприяти впровадженню ефективної підтримки дітей з РАС.
30. Наведіть наукове обґрунтування, чому для осіб з РАС доречно застосовувати метод «Візуальна підтримка»?

Питання практичного характеру

1. Розробити модель «Умови ефективного розвитку соціально-емоційної сфери у дітей дошкільного віку з РАС».
2. Дайте рекомендації фахівцям, як підготувати: 1) дитину з РАС до закладу дошкільної освіти; 2) заклад освіти до освітнього процесу дитини з РАС.
3. Розробіть алгоритм роботи фахівця, який здійснює корекційно-розвивальні заняття, з опорою на головні критерії методів з науково доведеною ефективністю для дітей раннього та дошкільного віку з РАС.
4. Складіть 5 порад для батьків щодо того, як стати справжніми учасниками освітнього процесу дитини з РАС у закладі дошкільної освіти.
5. Опишіть 4 прийоми нормалізації психофізіологічного стану дитини з аутизмом.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) зі значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка з дисципліни «Наукові підходи до вивчення аутизму, системна допомога дітям раннього та дошкільного віку з розладами аутистичного спектра». Разом: 180 год., лекції – 24 год., семінарські заняття – 16 год., практичні заняття – 8 год., модульний контроль – 12 год., самостійна робота – 90 год., семестровий контроль – 30 год.

	Змістовий модуль 1. РОЗЛАДИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА: ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ ТА ДІАГНОСТИКА				Змістовий модуль 2.	
Модулі	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
Назва модуля	Теоретико-методичні підходи до вивчення розладів аутистичного спектра		Визначення наявності аутизму та методи з науково доведеною ефективністю		Психофізіологічний та психологічний аспекти дослідження дітей раннього та дошкільного віку з аутизмом	
Кіл. балів	59 Бали		59 Балів		59 Бали	
Теми	1	2	3	4	5	6
Теми лекцій	Особливості розладів аутистичного спектра як виду дизонтогенезу (1 б.)	Теорії аутизму (1 б.)	Диференційна діагностика аутизму (1 б.)	Методи з науково доведеною ефективністю для осіб з аутизмом (1 б.)	Психофізіологічні та психологічні особливості дітей раннього віку з аутизмом (1 б.)	Служба раннього втручання у контексті допомоги родинам дітей з аутизмом та їхньої підтримки дітей дошкільного віком з аутизмом (1 б.)
Теми сем. занять	Особливості розладів аутистичного спектра як виду дизонтогенезу	Теорії аутизму (1 б.)	Диференційна діагностика аутизму (1 б.)	Методи з науково доведеною ефективністю для осіб з аутизмом (1 б.)	Психофізіологічні та психологічні особливості дітей раннього віку з аутизмом (1 б.)	Служба раннього втручання у контексті допомоги родинам дітей з аутизмом та їхньої підтримки дітей
Робота на сем.	10 балів	10 балів -	10 балів -	10 балів	10 балів	10 балів
Теми пр. занять						
Робота на пр.						
Самост. робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види пот.конт	МКР 1 (25 балів)		МКР 2 (25 балів)		МКР 3 (25 балів)	

Змістовий модуль 2. СИСТЕМНА ДОПОМОГА ДІТЯМ РАНЬОГО Й ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ						
Модулі	Модуль 4		Модуль 5			
Назва модуля	Організаційно-методичні засади надання професійної підтримки родинам дітей раннього віку з аутизмом		Головні напрями та методи впливу на різні сфери розвитку дітей раннього й дошкільного віку з аутизмом			
Кіл. балів	59 Балів		93 Бали			
Теми	7	8	9	10	11	12
Теми лекцій	Денверська модель раннього втручання у контексті підтримки дітей з РАС (1 б.)	Огляд методів, що знайшли визнання на міжнародному рівні, для дітей раннього віку з РАС (1 б.)	Психолого-педагогічний вплив на становлення психомоторної сфери дітей з РАС (1 б.)	Особливості формування соціально-емоційної сфери (1 б.)	Шляхи розвитку комунікативно-мовленнєвої сфери (1 б.)	Становлення соціально-побутових навичок у дітей з РАС (1 б.)
Теми сем. занять		Огляд методів, що знайшли визнання на міжнародному рівні, для дітей раннього віку з РАС				Становлення соціально-побутових навичок у дітей з РАС
Робота на		10 балів	-			10 балів
Теми пр. занять	Денверська модель раннього втручання у контексті підтримки дітей з РАС (1 б.)		Психолого-педагогічний вплив на становлення психомоторної сфери дітей з РАС (1 б.)	Особливості формування соціально-емоційної сфери (1 б.)	Шляхи розвитку комунікативно-мовленнєвої сфери	
Робота на	10 балів		10 балів	10 балів	10 балів	
Самост. робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види пот.конт	МКР 4 (25 балів)		МКР 5 (25 балів)			
Всього: 329 бал. К= 329/60=5,5						

6. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Кирилова Л. Г., Мірошников О. О., Юзва О. О. Розлади аутистичного спектра в дітей раннього віку: еволюція поглядів та можливості діагностики (частина 1). *Мінародний ендокринологічний журнал*. 2020. Т. 16. № 4. С. 37-42.
2. Лопатинська Н. А., Зборовська О. П. Становлення та розвиток системи раннього втручання в Україні «Перспективи та інновації науки» (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина») 2023. (15(33)). с. 293-302.
3. Перші 100 днів для родин, діти яких отримали діагноз аутизм: посібник. Київ, 2019. 101 с. URL:<https://child.ua/news/posibnik-pershi-100-dniv-vidteper-v-audio-formati/>
4. Скрипник Т. В. Діти з аутизмом в інклюзії: сценарії успіху: монографія. Київ. Університет ім. Б. Грінченка, 2019. 208 с. URL:<https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/30195/>
5. Campbell, J. M., Cooper-Duffy, K., & Price, J. Autism Spectrum Disorder. *Desk Reference in School Psychology*. 2023. P. 434-452.

Додаткова:

1. Бочелюк В., Панов, М., Позднякова О. Особливості психологічної допомоги сім'ям, які виховують дітей раннього віку з аутизмом. *Перспективи та інновації науки*. 2022. (6 (11)). URL : <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/1556>
2. Вікарі С. У нас дитина з аутизмом. К.: Ранок. 2019. 112 с.
3. Врочинська, Л. І., Вербовський, І. А., Котломанітова, Г. О. (2023) *Інноваційні підходи до соціалізації дітей з особливими освітніми потребами*. Інноваційна педагогіка, 2 (57). с. 190-194. <http://eprints.zu.edu.ua/37005/>
4. Моделювання інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами: розлад аутистичного спектра / упорядник: Т.М. Холодова. Полтава: ПОППО, 2020. 63 с. URL: <https://ed.poippo.pl.ua/handle/022518134/478>
5. Островська К.О., Качмарик Х.В., Дробіт Л.Р. Основи діагностики дітей з розладами аутистичного спектра: навч. посіб. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. 2017. 124 с.
6. Романчук О. Розлади спектру аутизму в запитаннях та відповідях. Львів: Свічадо, 2016. 168 с.
7. Сільберман С. Що приховує аутизм. Майбутнє нейрорізноманіття. Київ: «Наш Формат». 2021. 512 с.
8. Скрипник Т.В. Програма втручання «Синергія»: формування базових передумов навчання і розвитку дітей з розладами аутистичного спектра. Вид-во «Альянт», Київ, 2020. 56 с. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/34098/>
9. Скрипник Т.В. Феноменологія аутизму. Київ: Видавництво «Фенікс», 2010. 388 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/9001/1/monografiya%20NEW1.pdf>
10. Синопис діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків / перекл. з англійської; упор. та наук. ред. Леся Підлісецька. (Серія «Психологія. Психіатрія. Психотерапія»). Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. 112 с. URL: <http://surl.li/coqzh>
11. Сухіна І., Риндер І., Скрипник Т. Психологічна модель раннього втручання для дітей з аутизмом: посібник. Київ-Чернівці: «Букрек», 2017. 192 с. URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/26146/1/T_Skrypyuk_PMRVDA_KSPKIO.pdf
12. Таран О. П. Загальна характеристика дітей з первазивними порушеннями. *Спеціальна педагогіка: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. О.В. Мартинчук*. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017. С.234-255.
13. Таран О.П. Психологічний супровід батьків дітей з розладами аутистичного спектра: проблеми та перспективи. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. Зб. наукових праць. 2016. С. 291-296. URL: <http://elibrary.kubg.edu.ua/18433/>

14. Таран О.П. Психологічні аспекти порушення мовлення у дітей з аутизмом. *Проблеми сучасної педагогічної освіти. Сер.: Педагогіка і психологія : зб. статей.* 2014. Вип.2 (43). С. 276-283. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/36053/7/O_Taran_PSPO_43_KSPKIO_IL.pdf
15. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації (УКПМД) «Розлади аутистичного спектра (розлади загального розвитку)». 2015. URL: <http://www.mif-ua.com/archive/article/42397>

Іншомовні джерела:

1. 'Bina Wicara' application and communication engineering of parents toward autism children / Y Yusria, R Ridwan, D Hariyanto, M Ariska. *The 5th Annual Applied Science and Engineering Conference (AASEC 2020) IOP Conf. Series: Materials Science and Engineering* 1098. 2021. doi:10.1088/1757-899X/1098/6/062001. (in English). URL: <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1757-899X/1098/6/062001/pdf>
2. Andreou Maria, Skrimpa Vasileia. Theory of Mind Deficits and Neurophysiological Operations in Autism Spectrum Disorders: A Review. *Brain Sci.* 2020, 10(6), 393; <https://doi.org/10.3390/brainsci10060393> (in English). URL: <https://www.mdpi.com/2076-3425/10/6/393>
3. Parenting Stress and Social Style in Mothers and Fathers of Children with Autism Spectrum Disorder: A CrossCultural Investigation in Italy and Japan / Michele Giannotti, Sophia Marlene Bonatti, Sanae Tanaka, Haruyuki Kojima Simona de Falco. *Brain Sci.* 2021, 11, 1419. <https://doi.org/10.3390/brainsci11111419> (in English). URL: <https://www.mdpi.com/2076-3425/11/11/1419>
4. Harstad, E., & Barbaresi, W. Considerations in Early Autism Diagnosis—Reply. *JAMA pediatrics.* (in English). 2024. URL: <https://jamanetwork.com/journals/jamapediatrics/article-abstract/2814616>
5. Sex/Gender Diferences in Camoufaging in Children and Adolescents with Autism / Henry Wood-Downie, Bonnie Wong, Hanna Kovshof, William Mandy, Laura Hull, Julie A. Hadwin. *Journal of Autism and Developmental Disorders.* 2021. 9. № 51. Pages1353–1364. (in English). URL: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s10803-020-04615-z.pdf>
6. Theory of Mind Profiles in Children With Autism Spectrum Disorder: Adaptive/Social Skills and Pragmatic Competence /Belen Rosello, Carmen Berenguer, Inmaculada Baixauli, Rosa García, Ana Miranda. *Front Psychol.* 2020; 11: 567401. (in English). doi: [10.3389/fpsyg.2020.567401](https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.567401) URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7527531/>
7. The report “Evidence-Based Practices for Children, Youth, and Young Adults with Autism Spectrum Disorder”, 2020. (in English). URL:<https://ncaep.fpg.unc.edu/sites/ncaep.fpg.unc.edu/files/imce/documents/EBP%20Report%202020.pdf>

Додаткові ресурси

- Вануї Мартиросян. Як зрозуміти аутизм? Метод ТЕАССН та структурування життя дитини з аутизмом. Інтерв'ю для Громадського радіо. URL: <http://surl.li/cotch>
- Катерина Воробей. Як зрозуміти аутизм? АВА-терапія – найстаріша методика роботи з дітьми з аутизмом. Інтерв'ю для Громадського радіо. URL: <http://surl.li/cotcwg>
- Наталія Яшуніна. Як зрозуміти аутизм? Як методика Floortime впливає на розвиток дітей з аутизмом? Інтерв'ю для Громадського радіо. URL: <http://surl.li/cotcoq>

- Скрипник Тетяна. Як зрозуміти аутизм? При сенсорній дезінтеграції дитині важко себе підтримувати, не те що засвоювати інформацію, а її садять за стіл і починають вчити... Інтерв'ю для Громадського радіо. URL: <http://surl.li/cosnt>
- What are Evidence-based Practices?//<https://autismpdc.fpg.unc.edu/node/19>
- Методи з науково доведеною ефективністю (за міжнародним звітом 2020 р.) <https://ncaep.fpg.unc.edu/sites/ncaep.fpg.unc.edu/files/imce/documents/EBP%20Report%202020.pdf>
- Temple Grandin: "The Autistic Brain" <https://www.youtube.com/watch?v=MWePrOuSeSY>

Художні фільми:

- «Людина дощу» URL: https://uakino.club/filmy/genre_drama/220-lyudina-doschu.html
- «Хороший лікар» URL: https://uakino.club/seriesss/drama_series/8675-dobriy-lkar-horoshiy-lkar.html
- «Форрест Гамп» URL: https://uakino.club/filmy/genre_comedy/105-forrest-amp.html

Художні книги:

- John Elder Robison Look Me in the Eye: My Life with Asperger's (in English). URL: https://www.goodreads.com/book/show/454856.Look_Me_in_the_Eye
- Lian Holliday Willie "Pretending to be Normal" URL: <https://www.perlego.com/book/952610/pretending-to-be-normal-living-with-aspergers-syndrome-autism-spectrum-disorder-expanded-edition-pdf>
- Donna Williams "Nobody. Nowhere" URL: <https://www.perlego.com/book/952216/nobody-nowhere-the-remarkable-autobiography-of-an-autistic-girl-pdf>

Ресурси для неформальної та інформальної освіти

1. Вступ до раннього втручання. Онлайн-курс для фахівців та батьків дітей із порушеннями розвитку. (Сертифікат 20 годин). URL: https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EarlyIntervention+EI_101+2020/about
2. Морська Лілія. Аутичний спектор. Комплексна взаємодія в освітньому процесі (сертифікат – 6/15/30 годин). URL: <https://ruh.com.ua/training/246>
3. Скрипник Т.В. Що таке АУТИЗМ? Виступ у межах програми «5 хвилин серйозно про...». (Благодійний фонд «Зміни одне життя – Україна») URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Y3FZnZFjm-k>
4. Скрипник Т.В. Які є характерні прояви аутизму? Виступ у межах програми «5 хвилин серйозно про...». (Благодійний фонд «Зміни одне життя – Україна»). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=-TqOilXRdQE>
5. Скрипник Т.В. Психологічні особливості чи аутизм? Виступ у межах програми «5 хвилин серйозно про...» (Благодійний фонд «Зміни одне життя – Україна»). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=I9UfJ-RZvjY>
6. Недозим І. Міфи про аутизм. Канал «Аутизм INFO». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=qwHfpyhAXRM>

ДОДАТОК

Плани семінарських і практичних занять
Змістовий модуль 1.
РОЗЛАДИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА: ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ ТА ДІАГНОСТИКА
Модуль 1.
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ РОЗЛАДІВ АУТИСТИЧНОГО
СПЕКТРА

Семінарське заняття до теми 1.

Особливості розладів аутистичного спектра як виду дизонтогенезу

Мета: закріпити знання про важливі етапи історії науки про аутизм та сутність розладів аутистичного спектра

Питання для обговорення:

1. Історія науки про аутизм.
2. Роль Г. Аспергера і Л. Канера в історії аутизму
3. Труднощі та досягнення у науці про аутизм.

Індивідуальне завдання на узагальнення знань, яке виконується до семінарського заняття: підготувати презентацію на тему: «Історія аутизму: важливі і цікаві аспекти».

Методичні рекомендації

1. Опрацювати рекомендовані джерела.
2. Розробити презентацію.
3. Вимоги до презентації: 10 слайдів, мінімум тексту, використання схем, розкрити зміст питання.
4. Вказати використані джерела.

Завдання, що виконується на семінарському занятті: дискусія на тему «Як знання історії науки сприяють кращому розумінню сучасних проблем (на прикладі науки про аутизм)»

Форма подання: у вигляді презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Грунтовно і творчо розкрито тему, слайди логічно пов'язані щодо змісту та послідовності викладення.	Тему розкрито достатньо, слайди логічно пов'язані щодо змісту та послідовності викладення.	Тему розкрито не достатньо, деякі слайди логічно пов'язані але не зовсім зрозумілим є порядок подання інформації.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	2,5	2	1	0
Вимоги до оформлення	Студент/ка чітко та привабливим чином подає інформацію, вдало підібрано кольори, кількість та якість наочних матеріалів, що сприяє кращому сприйманню інформації	Студент/ка достатньо чітко й привабливо подає інформацію, кольори, кількість та якість наочних матеріалів узгоджуються зі змістом презентації	Студент/ка недостатньо чітко й привабливо подає інформацію, кольори, кількість та якість наочних матеріалів ускладнює сприймання інформації	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	2,5	2	1	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.

Бали	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Семінарське заняття до теми 2.

Теорії аутизму

Мета: закріпити обізнаність щодо різноманітних теорій аутизму та їхнього внеску в науку про аутизм

Питання для обговорення:

1. Теорії аутизму та чинники порушень розвитку.
2. Особливості уявлень про природу аутизму (теорія розуму, генна теорія, теорії: слабого центрального зв'язку, «екстремального чоловічого мозку», передбачуваного кодування, подвійної емпатії, гіперсистематизації та ін.)
3. Заміна термінів як чинник змін перспективи життєдіяльності осіб з аутизмом.

Індивідуальне завдання на узагальнення знань, яке виконується до семінарського заняття: оберіть будь-яку теорію аутизму. Зробіть презентацію, у якій розкрийте її суть, а також на різних слайдах надайте конкретні підтвердження того, що ця теорія дійсно може пояснити ті чи інші прояви осіб з РАС.

Методичні рекомендації

1. Опрацювати рекомендовані джерела.
2. Розробити презентацію.
3. Вимоги до презентації: 10 слайдів, мінімум тексту, використання схем, розкрити зміст питання.
4. Вказати використані джерела.

Завдання, що виконується на семінарському занятті: презентація теорії аутизму та їх обговорення.

Форма подання: у вигляді презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Ґрунтовно і творчо розкрито тему, слайди логічно пов'язані щодо змісту та послідовності викладення.	Тему розкрито достатньо, слайди логічно пов'язані щодо змісту та послідовності викладення.	Тему розкрито не достатньо, деякі слайди логічно пов'язані але не зовсім зрозумілим є порядок подання інформації.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	2,5	2	1	0
Вимоги до оформлення	Студент/ка чітко та привабливим чином подає інформацію, вдало підібрано кольори, кількість та якість наочних матеріалів, що сприяє кращому сприйманню інформації	Студент/ка достатньо чітко й привабливо подає інформацію, кольори, кількість та якість наочних матеріалів узгоджуються зі змістом презентації	Студент/ка недостатньо чітко й привабливо подає інформацію, кольори, кількість та якість наочних матеріалів ускладнює сприймання інформації	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	2,5	2	1	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.

	видах діяльності на занятті.			
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Модуль 2.

. ВИЗНАЧЕННЯ НАЯВНОСТІ АУТИЗМУ ТА МЕТОДИ З НАУКОВО ДОВЕДЕНОЮ ЕФЕКТИВНІСТЮ

Семінарське заняття до теми 3.

Диференційна діагностика аутизму

Мета: оволодіти навичками аналізу і систематизації методичного матеріалу.

Питання для обговорення:

1. Диференціальна діагностика.
2. Порядок встановлення діагнозу «РАС».
3. Особливості здійснення діагностичних процедур за методиками ADOS та C.A.R.S.

Індивідуальне завдання на узагальнення знань, яке виконується до семінарського заняття: перегляньте відео <https://www.youtube.com/watch?v=CIH6NhJPc-A> . Проаналізуйте прояви польської дівчинки за шкалами методики CARS.

Методичні рекомендації

1. Перегляньте відео <https://www.youtube.com/watch?v=CIH6NhJPc-A> .
2. Проаналізуйте прояви польської дівчинки за шкалами методики CARS. Зазначте бали мінімум за 5 шкалами (обвести необхідний бал, або скорочено виписати назву тієї чи іншої шкали і бал, який Ви визначасте).
3. Окремо напишіть коментар з 2-х речень, у якому сформулюйте: 1) над чим в першу чергу, на Вашу думку, треба працювати, щоб допомогти дівчинці; 2) чому саме над цим.
4. Надіслати у форматі структурованого опису.

Завдання, що виконується на семінарському занятті: дискусія щодо проблем диференціальної діагностики аутизму.

Форма подання: есе, заповнення бланку та коментар.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Ниже стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація не є чіткою.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить опис трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить опис дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться у фільмі.	Студент/ка точно резюмує більшу частину фільму, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення змісту фільму.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0

Експертність	Демонструє достатнє розуміння.	Демонструє хороше розуміння.	Демонструє часткове розуміння.	Недостатньо розуміє.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Граматика та орфографія	Студент/ка не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Семінарське заняття до тема 4.

Методи з науково доведеною ефективністю для осіб з аутизмом

Мета: формувати навички аналізу та узагальнення у контексті вивчення науко-методичних досліджень з питань аутизму.

Питання для обговорення:

1. Методи з науково доведеною ефективністю
2. Методи комплексного втручання.
3. Критерії відбору методів з науково доведеною ефективністю.

Індивідуальне завдання на узагальнення знань, яке виконується до семінарського заняття: Орієнтуючись на текст Звіту спробуйте визначити 4 важливі ідеї щодо відбору методів з науково доведеною ефективністю.

Методичні рекомендації:

1. Опрацювати звіт про методи з науково-доведеною ефективністю (EBP, 2020) <https://cidd.unc.edu/Registry/news/docs/EBPReport2020.pdf>
1. Написати есе за структурою: 1) які з цих ідей Ви вважаєте за необхідне брати за орієнтир у своїй практичній роботі, обґрунтуйте свою думку; 2) рекомендації для фахівців зі спеціальної освіти, з огляду на які вони також можуть прагнути, щоб їхня професійна діяльність мала науково доведену ефективність.
2. Надіслати у форматі структурованого опису.

Завдання, що виконується на семінарському занятті: дискусія щодо проблем впровадження методів з доведеною ефективністю.

Форма подання: есе, структурований опис.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація не є чіткою.

<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить опис трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить опис дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться у фільмі.	Студент/ка точно резюмує більшу частину фільму, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення змісту фільму.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння.	Демонструє хороше розуміння.	Демонструє часткове розуміння.	Недостатньо розуміє.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Граматика та орфографія	Студент/ка не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Змістовий модуль 2.

СИСТЕМНА ДОПОМОГА ДІТЯМ РАНЬОГО Й ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З АУТИЗМОМ

Модуль 3.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ РАНЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З АУТИЗМОМ ТА ГОЛОВНІ ІДЕЇ У НАДАННІ ЇМ ПІДТРИМКИ Й ДОПОМОГИ

Семінарське заняття до теми 5.

Психофізіологічні та психологічні особливості дітей раннього та дошкільного віку з аутизмом

Мета: оволодіти навичками аналізу і систематизації та практичними навичками до планування бесіди з батьками дитини з РАС.

Питання для обговорення:

1. Первинне інтерв'ю з батьками дитини з аутизмом.
2. Перші ознаки аутизму у дітей раннього віку.
3. Специфіка психологічних проявів дітей дошкільного віку з аутизмом.

Індивідуальне завдання на узагальнення знань, яке виконується до семінарського заняття: розробити структуру первинного інтерв'ю (першої зустрічі) батьків аутичної дитини раннього віку. Запропонувати перелік орієнтовних питань до батьків. Скласти робочий варіант опитувальника для батьків. Запитання впорядкувати за принципом: від ранніх проявів до більш пізніх. Написати алгоритм проведення першої зустрічі з сім'єю дитини з аутизмом. Обґрунтувати Вашу думку.

Методичні рекомендації

1. Опрацювати рекомендовані джерела.
2. Розробити алгоритм первинного інтерв'ю.
3. Запропонувати перелік орієнтовних питань щодо первинного інтерв'ю з батьками аутичної дитини раннього віку.
4. Вимоги 15-10 питань. Обґрунтувати відповідь.
5. Надіслати у форматі структурованого опису.

Завдання, що виконується на семінарському занятті: дискусія щодо сутності первинного інтерв'ю з батьками дитини з раз та збору анамнезу.

Форма подання: у вигляді структурованого опису, есе.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація не є чіткою.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить опис трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить опис дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться у фільмі.	Студент/ка точно резюмує більшу частину фільму, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення змісту фільму.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння.	Демонструє хороше розуміння.	Демонструє часткове розуміння.	Недостатньо розуміє.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Граматика та орфографія	Студент/ка не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його	Студент/ка підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо	Студент/ка не підготовлений до заняття.

	презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	активний на занятті.	
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Семінарське заняття до теми 6.

Служба раннього втручання у контексті допомоги родинам дітей з аутизмом та їхньої підтримки дітей дошкільного віком з аутизмом

Мета: сприяти формуванню критичного мислення.

Питання для обговорення:

1. Раннє втручання як міждисциплінарна сімейноцентрована система допомоги дітям раннього віку
2. Комплекс освітніх, терапевтичних і медичних послуг для родин із дітьми раннього віку, які мають порушення в розвитку або ризик розвитку порушення.
3. Професійний стандарт „Фахівець із раннього втручання”.

Індивідуальне завдання на узагальнення знань, яке виконується до семінарського заняття: проаналізуйте відео «Coaching a Family during an Early Intervention Visit» <https://www.youtube.com/watch?v=ZDx9L6yPMZU> Зробіть аналіз професійної роботи фахівчині, яка проводила зустріч у межах програми раннього втручання «Домашнє візитування».

Методичні рекомендації

1. Перегляньте відео: «Coaching a Family during an Early Intervention Visit» <https://www.youtube.com/watch?v=ZDx9L6yPMZU>
2. Зробіть аналіз професійної роботи фахівчині, яка проводила зустріч у межах програми раннього втручання «Домашнє візитування».
3. Визначте 5-6 послідовних питань (або тем), які підіймала фахівчиня, та сформулюйте, який, на вашу думку, був сенс у кожному з цих питань.
4. Коментуючи кожне з цих питань, висловіть свою думку, чи важливо було розмовляти щодо того чи іншого питання?
5. Роботу оформити як таблицю, у кінці напишіть, які, на Ваш розсуд теми залишилися нерозкритими.

Завдання, що виконується на семінарському занятті: дискусія щодо проблем раннього втручання.

Форма подання: таблиця

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Ґрунтовно і творчо розкрито тему.	Достатньо повно розкрито тему.	Не достатньо розкрито тему.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	2,5	2	1	0
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	2,5	2	1	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				

Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1бал
Всього				11 балів

Модуль 4.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДТРИМКИ РОДИНАМ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ З АУТИЗМОМ

Практичне заняття до тема 7.

Денверська модель раннього втручання у контексті підтримки дітей з РАС

Мета: оволодівати здатністю здійснювати сесійний аналіз питань планування та впровадження дієвої підтримки дітей з РАС.

Індивідуальне завдання на узагальнення знань, яке виконується до практичного заняття: проаналізуйте ідеї, представлені у програмі «Денверська модель раннього втручання» за відео – 1) <https://www.youtube.com/watch?v=CLseNx8hHGE>
2) <https://www.youtube.com/watch?v=wMziSiFdmf0>

Методичні рекомендації:

1. Проаналізуйте ідеї, представлені у програмі «Денверська модель раннього втручання»
2. Розробити міні-порадник для батьків дітей з РАС, з опорою на 4-5 ідеї, підбравши до кожної практичні рекомендації, завдяки яким з'являється розуміння, що саме і як саме треба діяти для успішного розвитку дитини.
3. У кінці роботи зробіть висновок-узагальнення.
4. Подати у вигляді методичних розробок.

Завдання, що виконується на практичному занятті: презентація та обговорення методичних розробок здобувачів.

Форма подання: методична розробка, структурований опис.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Інформація	Вся представлена інформація чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації чітка, точна та ретельно підібрана.	Більшість інформації, є чіткою та точною, але не ретельно підбраною.	Інформація не є чіткою.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Послідовність	Методичні рекомендації щодо реалізації ідей подаються чітко й логічно, що надає цікавості та полегшує їх розуміння	Методичні рекомендації щодо реалізації ідей подаються достатньо логічно, що полегшує їх розуміння	Методичні рекомендації щодо реалізації ідей подаються недостатньо логічно, що ускладнює їх розуміння	Методичні рекомендації щодо реалізації ідей подаються відсутні, або сформульовані невідповідним чином
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0

Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться у фільмі.	Студент/ка точно резюмує більшу частину фільму, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення змісту фільму.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння.	Демонструє хороше розуміння.	Демонструє часткове розуміння.	Недостатньо розуміє.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Граматика та орфографія	Студент/ка не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Семінарське заняття тема 8. Огляд методів, що знайшли визнання на міжнародному рівні, для дітей раннього віку з РАС

Мета: навчитись здійснювати аналіз методів втручання для дітей раннього віку з аутизмом

Питання для обговорення:

1. Соціальна навчальна програма та модель розвитку «Son-Rise».
2. Особливості методу «MIFNE»
3. Формування емоційної взаємодії дитини з навколишніми людьми за методикою «Floortime».

Індивідуальне завдання на узагальнення знань, яке виконується до семінарського заняття: Розробіть презентацію, присвячену одному з популярних методів втручання для дітей раннього віку з аутизмом: «Floortime», «Mifne», «Son-Rise», тощо.

Методичні рекомендації:

1. Розробіть презентацію, присвячену одному з популярних методів втручання для дітей раннього віку з аутизмом: «Floortime», «Mifne», «Son-Rise», тощо.
2. У цій презентації відтворіть головний зміст підходу, його унікальність та корисні ідеї, якими можна збагатити арсенал практичної майстерності фахівців та батьків дітей раннього віку з РАС.
3. У презентації має бути збалансовано текст та візуальні зображення.

Завдання, що виконується на семінарському занятті: презентувати означені методи на семінарському занятті, долучатись до дискусій та обговорення презентацій інших здобувачів.

Форма подання: подати у вигляді презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Позиція автора	Виклад позиції під час доповіді та презентації анотації дає чітко та зрозуміле висловлювання позиції автора щодо теми.	Виступ дає чітко розуміння позиції автора з даної теми.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції автора.	Виклад позиції автора відсутній.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Обов'язкові елементи	Анотація включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію з посиланнями на опрацьовану літературу.	Анотація включає всі обов'язкові елементи з посиланнями на опрацьовану літературу.	Анотація включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обґрунтовані.	Відсутні декілька обов'язкових елементів.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Граматика та орфографія	Студент/ка не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Модуль 5.**ГОЛОВНІ НАПРЯМИ ТА МЕТОДИ ВПЛИВУ НА РІЗНІ СФЕРИ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ РАНЬОГО Й ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З АУТИЗМОМ****Практичне заняття до теми 9.****Психолого-педагогічний вплив на становлення психомоторної сфери дітей раннього і дошкільного віку з РАС****Мета:** оволодіти навичками критичного аналізу та систематизації інформації.

Індивідуальне завдання на узагальнення знань, яке виконується до практичного заняття: проаналізуйте ідеї, представлені у наукових розвідках Порождко Мар'яни Ігорівни щодо корекції психомоторного розвитку дітей з розладами аутистичного спектру засобами фізичного виховання.

https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/39709/Porodko_dis.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Методичні рекомендації

1. Опрацювати дисертацію М.І.Придатко: Придатко М.І. Корекція психомоторного розвитку дітей з розладами аутистичного спектру засобами фізичного виховання дис. ... канд. пед. наук : 13.00.03 – корекційна педагогіка. Київ. 2021. 201 с. URL: https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/39709/Porodko_dis.pdf?sequence=1&isAllowed=y
2. Здійснити критичний аналіз, визначити базові 4-5 ідеї щодо діагностики, розвитку, корекції психомоторного розвитку дітей з РАС та охарактеризувати їх стосовно доречності, суперечності та потреби в додаткових дослідженнях.
3. Розробити презентацію: окреслити ідеї що на вашу думку є доречними, суперечними, лишаються для роздумів та подальших досліджень.
4. Вимоги до презентації – 10 слайдів, розкрити зміст питання.

Завдання, що виконується на практичному занятті: презентувати результати аналізу ідей науковці на практичному занятті, долучатись до дискусій та обговорення презентацій інших здобувачів.

Форма подання: у вигляді презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить розуміння презентації досить заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та утруднює розуміння презентації.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо розуміє обране питання.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Обов'язкові елементи	Презентація включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі обов'язкові елементи з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обґрунтовані.	Відсутні декілька обов'язкових елементів.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору	Презентація приваблива з точки зору дизайну,	Презентація є досить привабливою,	Презентація оформлена без дотримання вимог.

	дизайну, макету та акуратності.	макету та акуратності.	хоча може бути дещо неохайною.	
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Практичне заняття до теми 10.

Особливості формування соціально-емоційної сфери у дітей з аутизмом

Мета: оволодіти навичками розроблення методичного інструментарію.

Індивідуальне завдання на узагальнення знань, яке виконується до практичного заняття: розробити методичний інструмент із застосування стратегії емоційної саморегуляції для дітей з аутизмом « » (написати назву цієї стратегії).

Методичні рекомендації

1. Опрацювати рекомендовані джерела.
2. Розробити методичний інструментарій для дітей з аутизмом для розвитку емоційної саморегуляції.
3. Схема заняття: 1) назва, мета, завдання, актуальність; 2) метод, обладнання та умови, хід проведення, очікувані результати, приклад; 3) рекомендації щодо застосування для фахівців.
4. У цій методичній розробці представити такі позиції: 1) у вступі зазначити актуальність спеціальної роботи у напрямі формування у дітей з РАС здатності володіти стратегіями для керування своїми емоційними станами; 2) описати зміст обраної Вами стратегії саморегуляції (у тому числі вставте її ілюстрацію); 3) надати чіткі рекомендації фахівцям щодо впровадження цієї стратегії у роботі з дитиною з РАС.
5. Вказати використані джерела.

Завдання, що виконується на практичному занятті: презентувати власні методичні розробки на практичному занятті, долучатись до дискусій та обговорення методичних розробок інших здобувачів.

Форма подання: у вигляді структурованого опису заняття.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Розкриття змісту	Творчо та креативно розкрито зміст та структуру методики/технології/гри.	В повному обсязі розкрито зміст та структуру методики/технології/гри.	Зміст та структуру методики/технології/гри розкрито не в повному обсязі.	Не розкрито зміст і структуру методики/технології/гри.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Етапи проведення	Проведення методики/технології/гри.	Проведення методики/технології/гри.	Етапи проведення методики/технології/гри.	Опис проведення методики/технології/гри.

	гри перелічено у необхідному порядку покроково. Кожен крок пронумеровано і подано у вигляді окремого завдання.	гри перераховано в логічному порядку, але кожен крок не пронумеровано та/або не оформлено окремими завданнями.	гії/ гри перераховано, але їх розміщено не в логічному порядку.	гії/ гри не містить точного переліку етапів.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Матеріали	Всі матеріали та обладнання чітко та точно описані.	Майже всі матеріали та обладнання чітко і точно описані.	Більшість матеріалів та обладнання точно описані.	Багато матеріалів описано неточно АБО взагалі не описано.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Структурні елементи	Усі структурні елементи чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи чітко описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів чітко описані з відповідними деталями.	Структурні елементи не описані АБО більшість не має достатньої деталізації.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Практичне заняття до теми 11.

Шляхи розвитку комунікативно-мовленнєвої сфери

Мета: оволодіти теоретичним матеріалом та навичками аналізу, систематизації.

Індивідуальне завдання на узагальнення знань, яке виконується до практичного заняття: підготувати презентацію з теми «Особливості розвитку комунікативно-мовленнєвих навичок при аутизмі». У презентації представити один з аспектів:

- 1) набуття комунікативно-мовленнєвих навичок в онтогенезі;
- 2) способи визначення рівня розвитку комунікативно-мовленнєвих навичок дитини з аутизмом;
- 3) напрями розиткової роботи;
- 4) альтернативні методи розвитку мовлення і комунікації.

Методичні рекомендації

5. Опрацювати рекомендовані джерела.
6. Розробити презентацію одного з питань (або аспекту питання).
7. Вимоги до презентації: 10 слайдів, мінімум тексту, використання схем, розкрити зміст питання.
8. Вказати використані джерела.

Завдання, що виконується на практичному занятті: представлення презентацій та дискусія з теми «Особливості розвитку комунікативно-мовленнєвих навичок при аутизмі».

Форма подання: у вигляді презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить розуміння презентації.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та утруднює розуміння презентації.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння обраного питання.	Демонструє хороше розуміння обраного питання.	Демонструє добре розуміння частин обраного питання.	Недостатньо розуміє обране питання.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Обов'язкові елементи	Презентація включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі обов'язкові елементи з посиланнями на опрацьовану літературу.	Презентація включає всі елементи, однак вони не розкриті і не обґрунтовані.	Відсутні декілька обов'язкових елементів.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація приваблива з точки зору дизайну, макету та акуратності.	Презентація є досить привабливою, хоча може бути дещо неохайною.	Презентація оформлена без дотримання вимог.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Семінарське заняття до теми 12.

Становлення соціально-побутових навичок у дітей з РАС

Мета: оволодіти теоретичним матеріалом та навичками аналізу, систематизації.

Питання для обговорення:

1. Труднощі формування соціально-побутових навичок у дітей з РАС.
2. Навчання дітей з РАС алгоритму оволодіння навичками самообслуговування.
3. Процес набуття самостійності у побутових ситуаціях.

Індивідуальне завдання на узагальнення знань, яке виконується до семінарського заняття: написати есе на тему «Найголовніші соціально-побутові навички для дітей з аутизмом та шляхи їх формування».

Методичні рекомендації

1. Опрацювати рекомендовані джерела.
2. Написати есе з обраного питання.
3. Структура есе: вступ, головна частина (визначення першочергових навичок соціально-побутового спрямування у дітей з РАС та обґрунтування своєї думки), висновок.
4. Вказати використані джерела.

Завдання, що виконується на семінарському занятті: дискусія щодо проблеми формування соціально-побутові навички у дітей з аутизмом.

Форма подання: у вигляді есе.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Критерії оцінювання підготовленого завдання				
Позиція автора	Виклад позиції дає чітко та зрозуміле висловлювання позиції автора щодо теми есе.	Виступ дає чітко розуміння позиції автора з даної теми есе.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції автора.	Виклад позиції автора відсутній.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Послідовність	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням".	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок.	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним.	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Граматика та орфографія	Студент/ка не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Студент/ка робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів